

Табаарыстар! Уларыта тутуу — Ленин улуу дьялалтын, Октябрь дьялалтын салбаныта! Общество олобун бары өрүт-тэрин чэбдигирдэр иһин революционной эрчиминэн уонна итэҕелинэн охсүһүн!

Октябрь сырдык идеяларын

ОБЩЕСТВО олохын демократизацилааһын күүһүрдэн, хэнтэн иһин уларьта тутуу саяаһын-соруугун ситиһэргэр саяаһын-соруугун, быһаарар средствонан буолар. ССКП КК олунньуга (1988 с.) Пленума демократизацилааһын эрэ нөхүө киһи факторын олох бары өртүн уларьта тутууга, саяаһын уонна бэйэни саяаһын дьинтээх

кээн, далааһыннан иһиз-тээхтэр. Маныаха туохтан сэрэтэххэ сөбүт? Соххортон сабаалаан тарилтэлэр сыохторигар тийэ саяаһын-соруугун хайааһын-соруугун саага усулуобуйатыгар үлэлиир кыахтаах, профессиональн үчүгэй бэлэмнээх, сэр-майгы, политической иттиһин өртүнэн бөгө турунтаах, коллектив уонна киһи хас биридин

кратияны киллэрин соххортон арааһылааһын кыаһы өссө улаатыннарар. Билигин государственной предприниматель (холбоһуктар) тустарынан Соххортон олохторун бары тарилтэлэр үлэ коллективн советтара талыллан үлэһэн эрэллэр. Маныаха сорох сирдэргэ администрация өртүтэн хото киллэрэргэ дууһуу хөстөр. Кинилэр

ларын тобулуохторун наада. Сессияларга дьон иһалатыгар ордух нүгөс боппуруостары киллэрини элбэтээххэ.

Демократия иһитигэрэн биллэрэн иһитэ суох кыаһылат. Ылыһыллар боччумнаах уураахтар иһитигэрэн уолсай дууһуллэрингэр таһаарыллылар олох күүмүстүнэн буолуохтаах. Норуоту кытта сүбэлэһитэ суох бири де боччумнаах дьаһал олохулу суохтаах. Итиннээх сабаалаһыннар баар буоллулар. Холбоһор, кыра учаастактары сайыннары былаанн оңоруох иһинэ ССКП райкомун бюротун чилиэнэрэ бары кыра учаастактар олохтоохторун кытта көрсүһэн, тылларын-өстөрүн, баалаарын иһиттэргэ уонна программаны оңорууга олору үчүоттаабытара.

Ити оройуон үрдүнэн эрэ буолбакка, хас биридин коллектив олоһор көс-түөхтээх. Субу түмүктэммит профсоюзнай, комсомольскай тарилтэлэр отчуоттуур-быыбардыыр мунуулаахтар ситиһэххэ утары харгыһын көрдөрдүлэр. Комсомольскай мунуулаахтарга комсомолоттар 60—65 эрэ бырыһыаннара кыттыны ылла. Сорох профсоюзнай тарилтэлэргэ сыл устата уолсай мунуулаах 2-лигэ эрэ буолулаабыт. Итинни баалаһыннаа үлэһиттэр санааларын ханна элэллэр, общественнай олоху саяаһыга хайдах кытталлар дьин иһиты үөскүүр. Хас биридин үлэһит бэйэтин коллективк көнүө эрэ общество олоһор кыттыһар, киһи хэсинин түстүүргэ кылаатын киллэрэр. Демократия коллективка тууһуллар буоллабына, оройуон үрдүнэн оһу олохтоохпут диригэ күчүмэһэй. Хас биридин киһини уларьта тутуу дьаһалатыгар демократияны саяаһыннары эрэ көнүө тардыахха сөбү өссө төгүл тоһоолоон бэлэтигэр баарыллар.

А. ПТИЦЫНА,
ССКП райкомун
секретара.

Демократизация — уларыта тутуу кута-сүрэ

процестарыгар толору күүһүнэн кыттынарыахха сөбү тутуунан бэлэтиэн эппитэ. Ити түмүктэһин табатын күннээри олохтот чакчылар бигэргэтэллэр. Билигин оройуонмуттар бири киһини барытын долуттар боппуруосту—кадр боппуруостун да иһэн көрүөбүт. Урукку өртүгэр саяаһын-соруугун сүүмэрдэһин сабыллыах аан нөхүө, аһыах киһи кыттылаах оңоруллар, онно үлэ коллективн тыла аахсыллыбат ээ. Билигин оройуон алта соххортон үчүгэр директордар иһилин иһиттэн үлэһиттэр уолсай мунуулаахтар быыбардыналар. Оройуон киһини сорох тарилтэлэригэр, холбоһор, киһи былыһага, «Агротехснаб» предприниматель, о. д. а. эмэ саяаһынчылары коллективка бүтүүнэ дууһуллэһэн талла.

Бастеки сабаалаһын буолан, коллектив бэлэмнээһингэр, туруоруллубут кандидатуралары билиһиннэрингэ үлэһиттэрдээх дьин билиһинээх наада. Киһи бу өссө ситэ-хото чочулаан иһинээ. Бу өртүнэн ЫСЛСКС райкома оройуоннары комсомольскай конференцияны көрсө тарий-кадровой комиссияны үлэһиттэргэ кэрэхсэбиллээх. Комиссия үлэһиттэр сиппэтэ-хоттоох элбэх да эби буоллабына, ити идея үөскээбит да хайаанын сөп. Итинни хамсааһыннар уостан хаалбакка, өссө дири-

чилиһин иһитиһэрин таба дууһуллэр дууһуллэр дууһуллэр сүүмэрдээххэ. Кинилэр хаачыстыбаларын сылтаан сыл тупсаран иһэргэ үлэһиттэр. Ол иһиттэн кандидатуралары дууһуллэһингэ кинилэр үчүгэй уонна итэһэ өртүтэрин тутуунан аһаастык, дакаастабылаахтык иһитиһинээххэ. Билиһээ ардыгар коллективка сурах хоту биллэр киһини аһаан туруоран кэбиһин суох буолбатах. Оттон рабочайдар, урукку үөһэн хаалбыттарынан, хоолтаан иһилэрин күөһэ гынналар. Сититтэн тутуһуохха. Маныаха коллективка улахан көмөнү партиякай тарилтэлэр оңорор аһаастаахтар. Кинилэр кадр үчүгэйдик билиһээрэ быһаарар оруоллоһоһа.

Общественн демократизациялааһын уонна экономическай реформа бэйэ-бэйэлэриттэн быстыспат ситиһинээхтэр, хардарыта дьаһаллар. Хаһааһыстыбалар, тарилтэлэр толору хаһааһыстыбаннай аһаастаах, бэйэни үбүлэһингэ кинилэр кэмнэригэр производствон саяаһын принциптэра эмэ хайаан да уларьдаахтарына табыллар. Рабочай бэйэтин үлэһит учаастактар дьин-чакчы хаһааһын буолар эрэ түбэлтэһигэр реформа ситиһинээхтик барыан сөп, реформа бэйэһэ да ситиһи модьуйар.

Производства демо-

састаапка киллэриллиэ суохтаахтар дьаһаллалар, ол эрээри Соххортон былыһыттан уолсай аһаан түөрт кылааһын биригтэн ордуо суохтаахтар. Партиякай тарилтэлэр профсоюз кытта биригэ советка чилиэнэри талыи дьин-чакчы демократическай төрүөкэ олоһуруутун, Соххортон тутуһулуутун хонтуруоллуур эбээһинистээхтэр.

«Народная депутаттар Советтарын партиякай саяаһын салгыи тупсарыи тутуунан» уонна «ССКП XXVII съездин уураахтарынан саяаһын социальнай-экономическай саяаһын түргэтэти иһин народная депутаттар Советтарын эппитинистэрин күүһүрдүү уонна оруолларын салгыи үрдэти дьаһалларын тутуунан» уураахтар Советтэ демократияны киллэрингэ көсүлүүлэр, кинилэр боломуочууларын ордух көдүүстээхтик туһаналларга кыаһы биэрэллэр. Хомойуох иһин, сорохтор ити бырааптары кылаан туһаналлар. Народная депутаттар көнүө мөөһөбө тахсыи улахан итэһэ. Бэл 6 коммунист депутат быыбардааччыларьгар биридэ да отчуоттуу иликтэр. Быыбары иһитыга итэһэргэ үлэһэ улаханнах охсоллор. 15 сельскай Советтаахыттан 7-тигэр исполкомнар председателлэр уларьдылар. Советтар иһитиһинээх кытта сибээс араас форма-



Ийэ дойдубу,

Эн дьонго дьолу биэркиһин,
Эн дьонго үөрүүнү биэркиһин,
Эн дьонго көңүлү биэркиһин,
Бары дойдуттан бастыгыһын Эн,
Бары дойдуттан көрүһүн Эн!
Ол иһин, Ийэ дойдубу, Эн
Халлааның да ичигэс,
Күнүң да күндэлэс,
Тыаһың да эйбэс,
Салгыһың да миннэһэс,
Советскай Союз дьин сөбөтөх
Мин бири ийэ оңдоохпин,
Эбэрдэһиниң, айхаллыһын Эйгини,
Эн нэрэ, Эн сырдык, Эн модун бэйэһин!

(Леонид Попов, «Ийэ дойдубу»).

БУУРБА-БУУЛДЫА ДЬЫЛЫГАР

Улуу Октябры сүргэһин көтөүллэн бырааһынныктыыр үтө үгэстэтин сүһүөхтүүн сүгүрүйэр аһа көлүөнэ-бит ханыһа кэмтэ, хайдах төрттээбитин ойдөөн-санаа аһааһын.

СЭРИНТЭН ЫЛЫЛЛЫЫТ СЫРҔАН БААСТАР

Умнулуубат 1922 сыл күһүнэ, Аһаастаан өссүт гражданскай сэрингэ улуус (оройуон) үгүс киһитин сүтэрибэтэ. Чурапчыга штабамыт революция өстөөхтөрө уонна дьон баалкынан, ытан, умтаан өлөрбүттэрэ. Оскуола уонна балыһа дьинэрин туох баар хаһааһыстыбаларынын, библиотекаларынын олоһу күл-көмөр оңорбуттара. Хас да оскуола сабыллыбыта, арааснай учаастак эһитиһэ. Улуус сэрингэ 790 атын, сүүһүнэн ынах сүөһүтүн сүтэрибэтэ. Үлэһит илин тийэбиттэн үгүс ходоһалар оттоммоһо хаалбыттара, сизэ сүөһүнэн бурдуһу ыһыи улаханнах аһааһыта. 1923 сыл олунньуга Курашов эһэрээтэ Аммуһуур походка турунарыгар оһуһуунан оһуостанарга күһэллэбитэ, муус устаттарга улуус Советин сьез олохтоох дьааһы оһуһуунан сүүрдэргэ быһаарбыта.

ЧУРАПЧЫ—БОЙОБУОЙ УЧААСТАК КИИНЭ

Сэрин турулуунэ намыраан, партия саага экономическай политика (НЭП) олохтоон, иһитиһинээ уоскуйа быһыһыттан эрдэһинэ, сагардыта тариллэбит автономнай республикага саага куттал сүөһабыта. Охотскай муора биэрэгэр сүөкэммит Попелаяа ге-

нерал баандалара Саха сиригэр саага түһэргэ бэлэмнээхтэрэ. Кинилэргэ үлүһүтүлүбүт үрүк бандыһыттар тобохторо холбоһон, өстөөх сүрүн күүһэ иһитиһинээ иһин улуустарга кинилэри быһаалаан барбыттара.

Аһаастаан 12 күнүгэр Саха АССР сэриилэрин командованията өрүс илин эһэринээри улуустары барыларын хаһаа зонага Иһитиһи бойобуой учаастагы (ИБУ) тэрийбитэ. Начальниһынан Е. И. Курашов аһаастаах, штаба Чурапчыга олохтоомуһа. ИБУ киһи улуустары көмүскээһин, быһаан олоһу баймаһыи күөһүтэ биригэ түмэн өстөөхү үлүһүтү сорууттара сүтэриллибитэ. Биллэрин курдук, ити сорууттар чикээһитик толоруллубуттара. Курашов командирдаах Чурапчытаагы эһэрээт өстөөх сүрүн күөһүтэрин биллэһтээххэ көрсөн самарыһаах оһуһуун оңорбута, Саяаһы Сыһыи геройдарын муусталаа осадаттан босхолообута.

Сиринэн сытан, таһырдыа күөһтэнэн уораннаах үһүн иһитиһыттар тоһон-хатаан, олохторун толун ууран геройдуу оһуһуут Россия бааһыһыи, рабочайны уолаттарыгар Уот Субуруускай сыһыида сыһылаах разведкаһы-ударнай эһэрээт улахан көмөнү оңорбута. Олохтоохтор иһыи эһэрээтэригэр разведчик, сирдиг, көлө көрөөчү буолаллара, кинилэри дьинээн-уотунан, төһө да эһэн-быһан олоһоллор, аһыан-үөлүнэн, транспорһыан, ити таһаһынан хаачыһаллара. Дьэ ол иһин Дед Курашов

эттэһэ дьин «Чурапчылар дьадаһылар Кыһыл Армияны кытта биригэ эһилэр, Октябрь кыһыһыларын кинилэр биригэ туруулаһан көмүскээбиттэрэ», Ити курдук дьиниһи, чуолкайдик суруйан хаалларбыта күндү өйдөбүннүк буолан оройуоннаагы музейга үйэ-саас тухары ууруллан сытар.

ОЮУНУСКАЯ КОМАНДИРОВКАТА

Республика райкомун председателэ П. А. Ойуунускай улаханнах маһаан эһтэнэ сыппыт уонна сыл бүтүөр дьини уолпуска ыһыт кэмэ ээ. Ол эрээри үөскээбит быһыһы-майгы кинээх сынһанар түгэни биэрбэтэ. Ыларьытын аһара түһээт, фронт эһэринээри улуустар политическай туруктары бөбөргөтөргө үлэни күүһүрдэр туһугар Чурапчыга командировкаһыи та. Аһаастаан 20 күнүтэн сэтгэһи 10 күнүгэр дьини хас да политическай темаларга тыл эппитэ. Советтэ сепсөһөн үлэһитиниһин олохтообута. Киһи көрөһтүн Аһаан көнүө быһааран олоһу иһыи эһмуйан 60-ча көлө көрөөчүлээн ыһыһыттар, Чурапчыга түмүллэр эһэрээтэр сыһыһыларын хаачыһаага бородон, дүһүн улуустарыттан тийэ уонунан аһаастаах хомуһуллубут. Киһи быһаһы дьаһалынан байыан үлэ ыһыһылыбыт.

Ойуунускай Якутскай кытта телефонунан быһаһы, телеграмманы сибээһтэн олоһу, улуустар рез-тэригэр добровольцтары хомуйарга дьаһаллары, Советскай бааһыи утары туруу иһитиһаахтарыгар

Олоробут, айабыт-тутабыт

Үйэ чиэппэрэ Звенону салайан

Болтоҕо нэһиликтэр оройуон, республика кинигэ туттар айыыда суох бастык дьонноро олороллор, үлэтиллэр. Олоргон биридэстэринэн Саха АССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ Василий Петрович Седалищев II буолар. Быйыл кини бүтэһигин, 25-с сезонун, көлөнүн, звенотун ситиһиктээхтик салайда.

Василий Петрович 1936 сыллаахха манна Ураһалаах дьон алааска төрөөбүтэ. Ого сааһа сүт-кураан, сэрки ыарахан сылларын кытта алтыспыт. Абата Бүөтүр мөс ууһа этэ. Кини сэрки ыарахан сылларыгар бизс оҥотун, кэргэни хайдах эмэ иһтэрэ. Алдаһаа болуотун, ньуктуу сылдьан 1944 сыллаахха ыалдьан өлбүтэ. Ийэтэ Анастасия Яковлевна Сабарайкина түөрт оҥотун атахтарыгар туруоран киһи-хара оҥорбута.

Чороччу улаатан эрэр уол 1951 сылтан от үлэтигэр улахан дьону кытта тэһигэ кэриэтэ үлэлэһэн барбыта. Ити курдук, уонус сыл устата оттоолуу үлэтигэр буспуга-халпыта, үлэ мындырдарыгар үһүлүбүтэ. Эдэр киһини үлэс көбүлээбит, сүбэ-ама бээр-бит бастакы дьоннорунан Павел Алексеевич Листиков, Михаил Ильич Слепцов кырдыаҥастар буолбуттара.

1964 сылтан саҥалаан Василий Петрович көлөнүн звенотун салайааччытын быһытынан эгилээ суох үлэлээн илээ. Кини бэйэтэ бэлэстэммитинэн, үйэ чиэппэрэ баһылайдабыт сылларыгар отчуттары кытта 11320 тонна бастык хааныстыбалар оту бэлэмнээтэ. Ол эбэтэр дьыл кураанынырыттан туулуга суох сыл айы ортотунан 452 тоннаны, хас биридэһи үлэһиттэр 56,6 тоннаны оттоото, бизсэ социалистическай куотала-

һыга республика бастаабыга (1968, 1974, 1975, 1981, 1982 сс.), 1977 уонна 1980 сылларга үһүс бирикестээх миэстэлэргэ тиксибитэ.

Үйэ чиэппэрин тухары арааһынай дьыллар кэлэн өспүттөрө эбэтэ. Кырдыаҥас отчут өйдүүрүнэн, звенону салайар кэмгэр бастакы кураан 1973 сыллаахха буолбута. Бу сыл звено 280 тонна оту соҕотуопкалаан, биридэһи кыһыттар 35-тин тонна от тиксибитэ. Иккис кураан 1978 сыллаахха тийэһи кэлбитэ. Ити сыл звено 242 тонна оттонан, биридэһи кыһыттар тиксэринэн 29 тонна оту соҕотуопкалаабыта. Үһүс улахан кураан 1987 с. саҕаламмыта. Бу сыл звено баара эрэ 126 тонна оттоммута. Онтон салгы сыл эмиз кураан этэ.

Василий Петрович салайар звенога төһө таһаарылаахтык үлэлээбитин манньа көрдөрүүлөр кэрэһиллэлэр: онус пилетка сылларыгар 2290 тонна от соҕотуопкалаан, былаан 105 бырыһыан толоруллубута. Уон бирикэ пилеткага 2627 тонна от бэлэмнэнэн, сорууда 117,8 бырыһыан толоруллубута. Оттон уон иккис пилеткага түөрт сылыгар 1074 тонна от бэлэмнэнэн, былаан 108 бырыһыан туолла.

Оройуон бастык отчута Василий Петрович элбэх кэрэ-бэлэ куннэри араҕайдоох кыаһы үөрүүтүн этинэн-хаанынан билбитэ.

1976 сыллаахха сүөһү айылгыты бэлэмнээһинигэ үрдүк көрдөрүүнү ситиспитин кини Саха АССР Верховнай Советын Президиумун Бочуотунай трематынан, 1982 сыллаахха үлэс ситиһиктэрин кини РСФСР Верховнай Советын Президиумун Бочуотунай трематынан наҕараадаламмыта. 1984 сыллаахха



киннэхэ Саха АССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитин бочуоттаах ата ифэриллэбитэ. 1985 сыллаахха оройуон делегациятын састаабыгар киирсэн, Чурапчы оройуонугар ССКП КК Кыһыл знамэтин туттарыыга кыттыны ылбыта.

Кини салайар звенота үлэтигэр ходоһаларыгар ССКП обкомун урукку бастакы секретара Г. И. Чирляев Саха АССР Верховнай Советын Президиумун урукку Председателэ А. Я. Овчинников уо. д. а. республика салайааччылары анаа-миннэн сылдыһытара, үлэтин-хамнаһын билсибиттэрэ.

Саха баростуой киһитигэр мантан ордук сыйабыл, ама, баар буолуо дуо? Салайар коллективизм үлэс ситиһиктэ—бу барыбыт ситиһиктэ. Маныаха, бастаан туран, бийиһини үлэс уһуйбут, үлэ мындырдарыгар үөрөппит аба төбө-рыстарбытыгар, наставниктарбытыгар махтабыт улахан,—дири Василий Петрович.

Кини от үлэтигэр сүрүн болсумтотун оҕустарыыга уурар. Василий Петрович бигэргэтэринэн, охсуу үлэ тэтимин, хаанытын быһааралаччы буолар. Ол да иһин бу үлэ бастыгдан бастыһаарга итэһиллэр. Истинг тылларынан бу үлэс таһаарыт наставниктарын С. Я. Москвитин, Р. И. Кривошапкин ахтар.

Звено бастааһынай маршруттаах. Сирдэрин звено бары чилиһинэрэ харахтары харатын курдук харыстыллар, сыл айы ыраастыллар. Кинилэр ходоһаларын капиталнай бүтэйин эргиппэттэрэ быдаһаата. Сиргэ хаһаайыныны сыһааннаһар, аһаан-суоттаан үлэһиннэр буолан, коллектив үлэс мэлдьи үрдүк көрдөрүүлэр. Маныаха звено салайааччыта Василий Петрович Седалищев II үтүөтэ-өтөтө улахан.

А. МАКАРОВ.

Снимокка: бастык отчут, Саха АССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ В. П. Седалищев II.

Наказтар үөрэтэн көрүүнү эрэйэллэр

Биһиги интервьюбут

Биһиги корреспондентым Семан Попов Кинигин сельской Советын исполнумун председателэ И. М. Лазаревтан депутатскай наказтар толоруллуларын туһунан кэпсиргэр көрдөстө. Иван Михайлович онуоха манньа эпийэттэтэ:

— Совет быһааһын миэстэсэ бары дьаһалларынан бөбөрөтүүгэ уонна Социалистическай бигэргэтиигэ дойду бүтүүнүн үрдүнэн кэпсэтик тахсыбыта бийигини улаханньык сэрэхсэттэ. Ити дьону кэлэри турар быһбардарга бэлэмнэргэ хайа эмэ өртүнэн көмөлөһө буолуо дин саныбын.

Биһиги нэһиликтитигэр 360-тан тахса быһбардааччы баар. Нэһиликк олоһун дьаһалын бары болпуруостарын быһаарсыыга 20 депутат үлэтир. Кинилэргэ 26 депутатскай наказтар бэриллибиттэр. Олортон 14-дэ туолла. 6 наказ, толорулар кыаллыбатынан, үһүлүннүлэр. Бир очко толоруллууга сылдыар.

Депутатскай наказтар туох биричиннэтэн толоруллубаттарын туһунан ыйтаргыт сирдээх. Быһаччы эттэххэ, үп-харчы болпуруостара быһаарыллыбытлар. Холобур, үчүэттэлэр олоруохтаах түөрт квартиралар дьаһалары соххо үп биэрбэтигэр тутуллубута. Быһаарыһабыт капиталнай өрөмүөнүгэр 30 тыһ. солк. көрдүүрбүтүн оройуоннабы кини балыһа сапатта ылымматэ. Бэл, чугостан ылан эттэххэ, түөрт квартиралар дьаһал бадыбал хайыларын өрөсүтүн соххоһут уйумматэ. Иһээһинан быһбардааччылартан кинибит ити наказтар үһүлүннүлэр. Онон кэлэр өртүгэр үчүэттэригэр кини эрэ баран үбүлээһингэ быһаарыллар турунтаах болпуруостары депутатскай наказ быһытынан ылар сөл.

Үбү бээрэр тэриэттэр мэттиһиһиннэрин ылар уонна түһүмэн буолар.

инилэр эпийэттиһэрин хайа эмэ өртүнэн күүһүрдэр кавда.

Билигин толорууга сылдьар депутатскай наказтартан бастакытынан быһбардыр уокуруктар сайы төлөфон уонна радио үлэтин туһаарыны хонтуруоллаһын буолар. 37 сага төлөфон киллэриллигэр сорох өртө быһаарыллар турунтанна. Бөлүөлэки иһиктэһи суолу-иһи туһаары, буору куттары болпуруоһунан депутаттар Е. П. Сирябин, И. И. Коркин, А. Г. Пономарев уо. д. а. дьарыктаналлар. Кыһтарга көгүлүүрүнэн суолу-иһи туһаара сатаатылар. Итиннигэ наказтар —алтылар.

Туһуламмыт болпуруостан кыра соҕустун туораан эттэххэ, бийиги депутаттарбыт сүрүн сорукартытан биридэстэринэн общественнай сүөһү кыстыгы бары дьаһалларынан өйөөһүнү тэрийсин буолар. Билигингэ 5 хотонго аһыс депутат сыһаарыллына. Кинилэр шэфтээр тэриэттэр графтынан тахсан сүөһү көрүүтүгэр көмөлөһүүлэрин хонтуруолга ылылар. Ити дьаһаллар исполном быһаарыктынан бигэргэтиллибиттэрэ.

Түмүктээн эттэххэ, билигингэ бийиги депутаттарбыт толорор наказтара, дынгэр, олус бытархайдарын бэлэстэригэр тийэһин. Дьон хараһар быраһыллар далаһына суохтар. Депутатскай наказтар боччумнаах соҕус буолууларын, бөлүөлэктэр олохторугар дьаһалтарыгар уларыһыны, сэрэхсийини лаппа киллэрэллэрин ситиһи бийиги иннини сорукуттиһиһиннэрин ылар уонна тутуһан буолар.

сааларын-сэлтэрин ууран биэрэллэригэр ыгырыы суруктары. Кыһыл Армия Вадимосту ыһытын туһунан биллэринэн, листовкалары. «Уруйа үлэтиһи» дьин бэйэтин хоһоонун уо. д. а. ыталаабыт. Ити сага литературатыгар Коммунистическай партияга аһаммыт бастакы айымны туту ырыа буолан тарбаммыта. Итинки (алтынны 29 күнүгэр) уонна «Доборбор Сүөһүчү» дьин хоһоонун (алтынны 30 күнүгэр) Ойуунускай Чурапчыга олорон сүрүбүт.

Якутскайга төһөөт, гүһэрбит докладной сүрүтүн Ойуунускай бу курдук түмүктээбитэ: «Нэһилиһингэ бийиги дьикти, онон бийиги Пепелээр генералы кыһаахпыта. Ити этик сөлөөбүн охсуһуу түмүгэ бигэргэппитэ. Оһөөт аһаһиһтэ таһнаһыта.

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНАЯ БЫРААҤЫННЫК

Чурапчыга Октябрь 5 сылын бырааһынньыкын П. А. Ойуунускай уонна ИБУ политотдела тэрийбиттэр. Сэттиний 6 күнүгэр күнүс 2 чаастан революция уонна граждөнскэй сэрки кыттылаахтарын ахтыларын бизсэрэ буолбут. Онон Кыһыл Армия байыастара, Советтар улуустаабы бастакы сьезэрин делегаттара, нэһилиһингэ представителлэр кыттыбыттар. Бүтүүтүгэр, сахалыы, нууччалыы тылларынан «Интернациональ» ыллаабыттар.

Сэттиний 7 күнүгэр сарсыарда үөрүүлээх мунньах ол кэһиптэн байыастар уонна нэһилиһингэ кыттытынан митинг буолбут. П. А. Ойуунускай, полит-үлэһиттэр Я. Я. Крумин, Ф. В. Лейкин, командир Негуляев уо. д. а. тыл эппиттэр (Курашев ити күнүгэрэ Аммага

баара). Митинг кэһиптэн братскай киһи угуобар хаамсан тахсыбыттар. Онон улуус исполкомун председателэ Ф. М. Егоров, Крумин, Негуляев тыл эппиттэр, бигэһиптэнэн, орудиеһан салюттаабыттар. Итиннэ, братскай киһи угуобар хаамсыыга ники тыһынан, революционнай ырыалары, «Интернациональ» ыллаабыттар.

СӨРГҮТҮӨХХЭ, ТУҤАНЫАХХА

Братскай киһи угуобун революционнай үгэстэригэр туһанар традицияны сөргүтэр кэм кэлээ дин саныбын.

Кириэр-тахсар магистратыбыт аһыгар турар эрэри республикага биллэр историческай лааматыһыктык билиһингэ кэмгэ дьүөрэлэспэт көрүгүнэнэнэ. Маны үйэлээх матырыйаалынан хурулуур, киһини төрдөр аһыгылы көрүгүнүр наада буолла. Быраһыаһын оҕорууга скульптордары, архитектордары, художниктары көмөлөһүннэрэххэ, общественноһы кытын-нарыаха, конкурсе да биллэрэххэ сөл этэ. Суолтата өйдөннөһүө, үбэ да көстүөдэ.

Манна холотуускаага эрэ сиртибэ буолбут дьон көмүллэ сыталларын курдук өйдөбүл олохсуйан эрэр. Дьингэр, бу түмүгэ холотуускаага өлөрүлүбүт дьону сэрэс кинилэрдээһэр өссө үгүс да буолуон сөл ыһыктыбыт дьон угуохтара сытар. Хомойуох иһин, кинилэр кинилээхтэрэ чуолгайдаммакка хаалбыт. Кинилэри толору билэр биллэрин олус уустугун да иһин, итинниг үлэһи утаһыппаһа ытар ордук. Итиннэхэ комиссия тэрийэн үлэлэтэр туһанаах буолуога.

Холобур, бийэхэ биллэринэн, Чурапчыга үрүгүрүгүн өлөрбүттэрэ:

Слепцов Михаил Нестерович—урунку Таатта улуусун 3-с Дьохсоһон кинигэ, коммунист, бастакы комсомолец, Хоту Сизгэн Күүлэс тоһуурга түбэһэн баһыр-бытын Чурапчыга аҕалан үс мй устата мунҥаабыттар.

Сидоров Иван Иванович—комсомолец, Олүөхүмүс бастаны иһейнэни тэрийэһичи, Охотскайтан чу-гууан испит этэрэһик сылдьан билэһи түбэһитин Чурапчыга аҕалан Коробейников дьаһалынан ытан изби-литтэрэ.

Никифоров Трофим Иванович—урунку Илин Хаҥа-лас улуусун 2-с Тыһылаһа нэһилигэни ревкомун пред-седателэ. Тутан ылан Чурапчыга ыһыттарынан штеб начальнига Ванфиоров дьаһалынан ытан өлөрбүттэрэ.

Итинни тэһинэн братскай киһи угуобун көрөргө-харайарга үлэһит штатын тутар болпуруоһу быһаарарга уолдаһа.

Ити үбэс ахтылаһыт бийиги братскай киһи угуох-лутугар комүс угуоһа көмүллэ сытар М. Н. Слепцову П. Ойуунускай бэйэтэ уһууан революционнай суолга үнэнэрбитэ. Киннэхэ уонна убайыгар Н. А. Слепцова анаабыт аахпыт эрэ барыта нэһ-куойа ыһылар «Өлбүттэр ааттарыгар» дьин хоһоонугар

Тоһутубт хааныгыттан,
Тоһуттубт үгүөххүттан
Уһаан тахсытыт
Уот сизмэһитигэр

Уруй-айаһа!—дизбитэ. Ол уот сизмэлэр көлүмэттэн көлүмэ сүрээһэр сирээһик уһаһалларын да туһугар бу ытык дьон угуохтара көрүлүөх-хараһылаах тус-таах.

К. ПЕРМЯКОВ.

Одьулуун оскуолат үйэ ангардаах юбилейын бэлиэтиир

Таптыыр, ахтар оскуолам

В. К. ЕФРЕМОВА, 13
№-дээх СПТУ препода-
вателэ:

—Оскуолага үөрэнэр сылларбар ымытыллыбыт сорох дьаһаллары билгин да субу баардаа буолбут курдук өйдүүбүн. Бары кылааһынан граждандар сэрэн өспүт суолларынан тургустууларын, аагырар Салыт Сыланын көрбүлүт. Н. Н. Яковлев салалтатынан олохтоох радиоуулаһы үлэстэрбит. Итинкэ учууталбыт Петр Афанасьевич Старостин сүбэллэр. Бизиркилэр бары да өдө болгомотун тардар интэриһинэй, кэрэксидилээх этилэр.

Т. Г. НИКИФОРОВА,
Одьулуун орто оскуо-
латын учуутала:

—Билиги үөрэммит кэммитигэр юнкерскай үлэ үчүгэйдик ыһыл-
лара. Тыйынаах муу-
нуука куруордуктары ин-
тербит, телликага араас
үүнээйилэр чэлгийэллэр.
Ити үлэни билгин
пенсияга олорор Алек-
сандра Семеновна
Хоманова салыыра.

Т. И. ЯКОВЛЕВА, ин-
тэриһинэй:

—Одьулуун абыс кы-
лаастаах оскуолатын 16
буолан бүтэрбил-
пит. Саамай умнуулубат
түгүһүнэн комсомолга
кириибит буолбута.
Комсомольскай секре-
тарбыт Таисия Седа-
шова этэ. Лыткин Сте-
пан Кирикович салал-
татынан киномеханиктар
курууордуктарыгар дэ-
рыһтаммыппыт эмиз ум-
нуулубат. Пионерскай
үлэ эмиз үчүгэйдик ыһ-
тыллара. Ол курдук,
республикагаабыс киис-
сленка үлүс мистэни
ыламыт бастык кыт-
тааччыбыт Коля Карда-
шевскай Москва—Киев
маршрутунаа күүлэйдэн
кэлбитэ.

М. Н. АРТЕМЬЕВА, ве-
теринар:

—1957—1958 сс. үө-
рэх дьылыгар оскуола-
бытын сэттэ буолан
бүтэрбилпит. Одолор
бары предметтэй куру-
уоруктарга, спортнай
секцияларга көхтөөхтүн
сылдыарбытын өйдүүбүн.
Кылааспыт одолоро ба-
ры уус-уран самодея-
тельность активнай кыт-
тылаахтара этилэр. Еля
Федотова, Ганя Баин—
ырыаһыттар, Гликерия
Новгородова—үгкүүтүт,
саамай активныт Ми-
ша Захаров дэгиттэр
дьоордаабы.

Б. ИЙЫЛГЫ үөрэх дьы-
лыгар Одьулуунга ос-
куола аһыллыбытын 50 сы-
лын туолар. Ол ниннэ
нэһимнэ одолоро чүгө-
таабы оскуолапарга тарба-
һан үөрэнэр этилэр.

Уолсай мууһах уураа-
бынан нэһимнэти оскуо-
ла аһыллытын туруорсар-
га Сысолтаны Михаил Фе-
дорович аһаммыта. Элбэх
сууруу-нотуу түмүгэр 1939
сыллаахха Салыт Уйалаах-
ха оскуола аһыллыбыта.
Бастаан сүл I—IV кылаас-
тарга холбоон 60-ча оло
үөрэммитэ. Оскуола баста-
ны сэттэсидиссэ Романов
[Елисеев] Семен Степано-
вич нэһимнэ одолотун сыр-
дыкка-кэрэсэ үнүгүүга, ос-
куола материальной база-
тын бөдөрөгүтүгэ үгүс сы-
ратын биэрэн үлэстэбитэ.
Оскуола билгини бөһүө-
лэнкэ көһөн киниритэ сэр-
ик нэр сылларыгар түбэ-
һэн, улахан эрийинэн-сыра-
нан ситиһиллэбитэ.

1952—1953 сс. үөрэх дьы-
лыгар сэттэ кылаастаах
оскуолага уларытыллыбы-
та. Бу сүл директорунаа
Ефимов Гаврил Дмитрие-
вич, үөрэх чааһын сэттэ-
диссэинэн Старостин Петр
Афанасьевич аһаммыт-
та. 1957—1958 сс. үөрэх
дьылыттан директорунаа
Бартээхэй салыааччы, кэ-
лиин РСФСР оскуолатын
үтүөлээх учуутала буолбут
Дьячковскай Павел Кузь-
мич үлэстэбитэ. Кини са-
лалтатынан педагогическай
коллектив 1950—1961 сс. үө-
рэх дьылыгар үөрэнээччи-
лэри кылааска кини сы-
лын хаалларымын суох
онорон, үөрэх толору би-

литтин ситиһэргэ бачым
көтөхтүтэ оройуонга уон-
на республикага бжирэм-
митэ. Бу сылларга үөрэ-
тэр-нитэр үлэсэ оскуола
биллэр ситиһиллэрдэммитэ.

1963 сыллаахха оскуола
абыс кылаастаммыта. Ди-
ректорунаа Маанов Вла-
димир Петрович үлэнир
кэмнэгэр кабинетнай систе-
манан үөрэтин опохтомму-
та.

1983—1984 сс. үөрэх дьы-
ла нэһимнэ историтыгар
бэлэ сүл: үгүс сылларга
туруорсуу кэминтэн Одьу-
луунга орто оскуола аһыл-



волюция уонна «Бочуот
Энаган» орденнар кавалер-
дара, ССРС үтүөлээх үө-
нэрэ, Саха АССР оскуолатын
үтүөлээх учуутала Д. П.
Коркин, Кыһыл Сүлүс, Аба
дойду сэринти бастаан
степенэ орденнар кавалер-
дара, РСФСР норуотун үө-
рэбиринти туйгуна, Чу-
рапчы оройуонун бочуот-
таах гражданина Г. Д. Ефи-

чальной кылаастар бөһүө-
лэк таһынаабы «Смена»
үлэ-сыһылааһыт лаабырда-
рыгар сайыгыгы сыһыа-
лаһынын туһалаахтык атаа-
раллар.

Оскуола реформатын
олоххо киллэриннэн сибээс-
тээн, 1987 сыллаахха 6
саастаахтары үөрэтин са-
бааһыта. Учууталлар үө-
рэтэр методикаларга, оло-
лор бэйэлэрин саһыһыны-
ларын тэрийи уларыта ту-
туллар. Ааспыт сылтан ос-
куола советэ үлэнир.

Быйылгы юбилейдаах үө-
рэх дьылыгар оскуолабы-
тыгар 278 оло 15 кылаас
комплетинан үөрэнэр. Ки-
нилэри үөрэтинтэ-китинтэ
анал үөрэхтээх 36 педагог
үлэлиириттэн 9 учуутал уон
сылтан үлэсэ подстажаах.
Педколлектив, касторум
курдук, эдэр, ол эрэри
старшай учуутал Т. Г. Ники-
форова, норуот үөрэби-
ринти туйгуна М. М. Ива-
нова, А. С. Карпова, А. Г.
Абрамова, А. В. Саванин,
Т. П. Старостина курдук
үтүө суобастаахтык үлэ-
лиир учууталлар элбэхтэр.
Төһө даһаны дьы-уот кы-
раһаһын иһин, оскуола үйэ
ангардаах юбилейи нөсө
педколлектив үөрэтэр-ни-
тар үлэни салгыы тулса-
рага бары күүһүн, саһа-
былын ууран айымны-
лаахтык үлэлиир.

З. ЕГОРОВ,
оскуола директора.

Үүнүү-сайдыы суолунан

лыбыта.

Оройуон биэр эдэр орто
оскуолатын барыта 67 үө-
рэнээччи, оттон сэттэ уон-
на абыс кылаастаах эрдэ-
һинэ 700-чэкэ үөрэнээччи
бүтэрбитэ. Олортон 300-
тэн тахсата орто анал, 140-
чата үрдүн үөрэхтэннэ.
Кинилэртэн үгүстэрэ би-
лигин производство бас-
тыһына, советскай, партий-
най үлэһиттэр, учууталлар,
тыа хаһаайыстыбатын спе-
циалистара, наука үлэһит-
тэрэ. Нэһимнэ ычатын үө-
рэтинтэ-китинтэ 200-чэкэ
учуутал араас кэмнэргэ
үлэстэ. Кинилэртэн
РСФСР уонна Саха АССР
оскуолатын үтүөлээх учуу-
тала П. А. Старостин,
РСФСР оскуолатын үтүө-
лээх учуутала П. К. Дьяч-
ковскай, Октябрьскай Ре-

волюция, Октябрьскай Револю-
ция, Аба дойду сэринти
инки бастаах уонна биэр
инки степеннэрэ орден-
нар кавалердара, Саха
АССР норуотун таһаайы-
стыбатын үтүөлээх үлэһитэ
Р. Х. Кривошапкин, ССРС
уонна РСФСР норуотун
үөрэбиринти туйгуна М. М.
Иванова уо. д. а. үлэстэ-
битэринэн, үлэлииринэн
коллектив кини туттуон тут-
тар.

Оскуола оло сайыгыгы
сыһылааһын тэрийи-
гүтү үгүстэрдээх, ситиһи-
лэрдээх. Педагогическай
коллектив бу үлэсэ быһа-
чы кыттан олоһу кити үлэ-
тин утумулаахтык сайына-
рар. Үрдүкү кылаастар
үөрэнээччилэрэ базовой
сааһы туттут «Маяк», на-

КҮН СИРИ, ҮЛЭ КИҢИНИ КИЭРГЭТЭР

Кинини көрдөрбүн эрэ
«күн сирин, үлэ кинини
киэргэтэр» дигэн атинни
өйдүү түһэбин. Александра
Семеновна кылааска кини-
рэн наһыл, эйэсэс куола-
һынан саһаран, быһааран
бардаһына, кини кинитэр
истикэ курдук умсугутуу-
лаах, тардылаах. Учуутал
уруога мэлдьи элбэх эһал-
таах, эһэлгэ көрдөрөн үө-
рэтэр пособилаах, бэйэ-бэ-
йэтин кытта ситимнэһэн
ипэр буолар. Сүрүн бол-
гомотун оло саһарар
дьооруун сайыһынаа
дорсоонноохтук ааһыла-
рыгар уураар. Үөрэнээччи-
лэр өс хоһооннорун, таа-
бырыһыны туһанан кэл-
сээн онороллор, төһөнү
биллэллэригэр бэйэ-бэйэлэ-
рин кытта куоталаһаллар.

Александра Семеновна
үөрэнээччигэ даһаны, аһын
да киниэхэ куолаһын үр-
дэллэт уонна онугу үө-
рэтэр одолоруттан, кинилэр
төрөппүттэриттэн эмиз
ирдир. Учуутал оһону
интир нымаларыттан,
арааһа, саамай сүрүнэри-
нэн инки кыра кини үчүгэ-
йүтүн таба тыйанар, ону
туһанан кинини өрө көтө-
дөн китэрэ буолуо. Үө-
рэнээччи итэһини туората-



рыгар оһону бэйэтин, тө-
рөппүттэрин кытта утум-
наахтык, олус кыраһытын
үлэстэр. Кылаас таһынаа-
бы үлэсэ онтон-мөнтөн бы-
һыта тыһытан, тэһэ түһи
буолбакка, урагы утум-
наахтык, былааннаахтык
ымыттар. Ити үлэсэ тө-
рөппүттэр эмиз тардылаа-
лар. Кинилэр оскуолага
кэлэн одолорго ырыалары,
үгкүүлэри үөрэтэллэр,
сценкалары туруорерга
көмөлөһөллөр. Төрөппүттэ-

ри кытта үлэ этэр курдук
сүдүргү буолбатах. Кинилэр
хас биридиплэрин кытта
аһаан-минээн дьарык-
тыһаахха нөдө. Итинки учуу-
тал эмиз кыһа-хото тутар.
Александра Семеновна кы-
лааһын төрөппүттэрэ, интин
үлэтигэр эрэ буолбакка,
өрөөс хөһөһыстыбаннай
үлэлэргэ активнайдык кыт-
таалар, муһуһахтарга учуу-
талы кытта биэр тыһа кини-
сэи үлэни былааннаһаһалар.
Ол, биллэн турар, үлэ тү-

мүтээх буолуутугар ула-
ханык сабыдыаллыыр.

Мин бу кэлэир киним
оһо аймах таптыыр учуу-
тала эрэ буолбатах: кини
нэһимнэ биир биллэр-
көстөр общественник. Тө-
рөппүт комитетын предсе-
дателин. Быһыһылаах
Дьабыһа бөһүөлэһин
олохтоохторун үксүлэрин
кытта бодоруһар, үлэсэ
нөһүлүүр. Ити үлэтигэр
Александра Семеновна
урукку халып буолбуту
тумнан, саһатан саһаны
олохтуурга дьулуһар.
Аһаһаа үлэтигэр эмиз
бастык активист. Дьон оло-
ро сирини үлэсэ кытты-
та кинини учуутал быһы-
тынан эмиз үүнэрэр: нэ-
һимнэһэ, ыччат туох ин-
тэриһэһэбин таба өйдүүр,
онно тирэбирэр.

Ити курдук, Магаданнаа-
бы пединститут ылуускы-
га начальнай кылаастар
учууталлара А. С. Карпов
Одьулуун орто оскуолаты-
гар үлэстэбит уонтан та-
са сылларыгар дьон-сэргэ
ыһыктыбытын, оһо аймах
таһалыһы ыһын ылла.

Синиригэ: А. С. Карпо-
ва уруок кэмнэгэр.

А. АБРАМОВА.

Бастаан сыллар

Одьулуун оскуолага аһын
бастаан аһыллытыгар,
1939 сыллаахха, мин оскуо-
ла сэттэсидиссэ этим.

Одолор 4—7 Бизрэтэ
сиртэн сыһыан үөрэммит-
тэрэ. Интернат дигэн сура-
һа да суоһа, Төһө да кы-
рыһымык буолбутун иһин,
күүспүт төһө кыһаһынан,
кыһа баарынан үлэстэ са-
тааһыппыт. Оскуолабыты-
гар Иркутскайдаагы по-
сылторган элбэх суумага
көрдөрөн үөрэтэр посо-
билаары сурутан ыһыппы-
тыт. Опынт онорорго араас
пробиркалары, колбалары,
аһаһаһыны, көртө араа-
һын, таблицаһы булум-
муллуут. Хайа боруодала-
рын коллекцияларга, паа-
рынан үлэлиир массыһына
модель кытта баар буол-
бута.

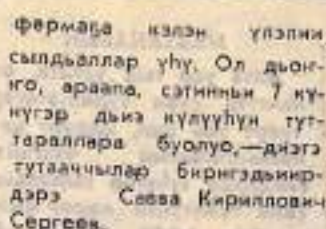
Оскуола бастаан аһыл-
лыбыт сиртэр, Салыт
Уйалаахха, инки сүл кэри-
нэ үлэстэн баран, 1941
сыллаахха бөһүөлэнкэ кө-
һөн кинирбилпит. Ити сүл
сэттэсидиссэинэн А. А. Ан-
гелин аһаммыта. Ол эрэ-
ри 1942—1943 сс. үөрэх
дьылыгар Афанасий Ан-
дросович Дирин детдому-
гар үлэсэ аһаһанар, соһо-
тох эрэ хаалбатым. Инки
сменан инкили кылааһы
үөрэтэрим. Аһы нэһилээс
инки кун кэһэ 11 чаастан
түүн 1 чааска дигри. Чу-
рапчыга кинирэн байыһанай
үөрэххэ үөрэнэрбит. Ас-
таһас суоһа биэр нэһэлэн
этэ. 1942 сүл олунуһа
Афанасий Данилович Мо-
настырев дигэн учууталы
эбин бизрбиттэра.

1942—1943 сс. үөрэх
дьылыгар аһыһа үөрэм-
митэһип даһаны: одолуун-
дяхтардыын бары күүс-
тээх үлэсэ турумуллуут.
Одолор оттук маһы соһо-
туопкаһымыллара, төрө-
ппүттэригэр бары үлэлэргэ
илин-атах буолаллара. Ач-
чыктаан нэһилээс сүл-
дэр, интэрин хаана куба-
рычы күүрбүт одолору
көрөргө сүрдээх этэ.

Нөһүө үөрэх дьылыгар
Александра Гаврильевна
Кардашевскай үлэсэ кэлэн,
үһүө буолбуллуут. 1943 с.
бурдук үчүгэйдик үүнэ-
лэллээһини тото-хаһа кини
буолбуллуут. Онон ос-
куола үлэсэ эмиз онугар
түһэн, одолор сырдыкка-
кэрэсэ тардыһан барбытта-
ра.

Ити аһа алдырхайдаах
сылларга минини кытта
үлэстэбит дьонгон билгини
инки эрэ учуутал тыһынаах
ордон сымдаһаллар: А. Г.
Ноева уонна Г. Р. Гавы-
шев.

С. РОМАНОВ.



телефонунан ымыталаган
сигилди билдирит.

—Хайуанка билэркибит тахсаатын нэҕэры. Чүрөлчүттэн Михаил Ойонешников уонна Александр Челалов дьыа кэргэттэриннээ арэнднай коллектива бэйэ бэйэтигэр дуосаабаардаһан Өлөк Күөлгэ үлээни тахсар бабалаахтарын биллэр-бигтэрэ. Бу күүстэрин-уохтарын үрдүгэр сылдьар эдэркээн дьону бииһи үөрүүнөн ылыбыт. Кирилэр биигин быстах хамыз фармаба ыанньыксыттыылар. Соҕдо үлэпиттэрбитигэр амаан туповой хотон тутал бүтүрэн эрэбит. Кирилэр онно төрүүр тыҥаһаары көрүүгэ-истиҥгэ үлэлиэхтэрэ. Соҕору кэмминэн дьылаар күлүүстэрин үөрүүлээх быһыыга-майгыга туттарыахпыт. Дьону олохсутууга, кадровай политиканы быһаарыыга бииһи совхозпут нэскиллээх бабалаалынын бастаы хардыһарыттан бикрдэстэриннэн Өлөк Күөлү сайыннарыы, хэксэти, дьон олоһор, үлэлиир усулуобуйатын тэрийии буолар,—диэтэ совхоз директэра Г. В. Смирнова.

Улуу Октябры бырааһын-
ныгын көрсө үлэзэ ки-
риэхтээх бу дикэлэр хө-
бирдинилэр, быһа холоон
этэххэ, 250 тыһ. солк.
сыналаахтар. Ити кэрэ-бэ-
лиз хүн Өлөг Күөл-
гэ ээр шаллар сагаданэ-
лэзэ кириэхтэрэ. Сага-
ланы олорор, сагалыы
үлэллэр кэскили толкуйда-
ныахтара, сыал-соруу ту-
руорунуохтара. Үтүөсэ
үтүөкүн хардарар толору
кэскиллээх олуруохтара.

Семен попов.
(Хайхат аналл. норр.).
Синимоктарга: тугааччы-
лар биригэдийрдэрэ С. К.
Сергеев; сага арболито-
вой дьизэлэр тас көстүү-
лэрэ.

П. Оконешников
Фотолара.

Сэтгнхн 2 күнүнээдн түрүгүнән

Бастагы колонкада—күннээди алаовой ыам, иккинэ—государствода туттарыллар үүт күннээди былаана, үхүскэ—ол туолуута (центнеринэн), төрдүскэ—ынах ахсыттан төһө үүт ымыаллыбыта (нилограммынан), бэһинскэ—үүт табаарынаһа (бырыһамынан).

Хүний нэр	18	15	19,9	4	100
Карл Маркс	20,7	21,3	22,8	3,3	100
Субурууснай	8,8	10,3	10	3,4	100
Хатылы	11,9	11	12,8	3,3	100
Болтонго	33,1	47	38,7	3,1	100
Эрхлик Эрнстнин	7,7	12,5	8,9	2,6	100
Хоптобо	7,6	11,3	8,8	3,1	100
Хадаар	7,2	11,5	8,3	3,1	100
Хайахсыт	11	11,7	12,7	3,6	100
Чекыр	38,6	26,2	41,2	4,4	94,8
«Чурапчын»	11,5	11	12,2	3,8	95,6
Сылаг	15	6,4	16,7	8,3	90
Килэги	7,7	5,6	7,7	3,6	100
Арышлаах	4,4	3,2	4,6	6,7	100
Түөйэ	29,9	22,4	32,6	4,0	97,3
«Мындаагайын»	18	12,1	19,9	4,5	97,7
Болугур	10,1	7,8	11,2	3,3	100
Соловьев	1,8	2,5	1,5	3,4	77,7
Хахыйах	35,9	27,6	41,3	3,8	98,6
«Мугудай»	7,8	7,3	9,4	2,7	100
Маралаайын	9,3	7,3	10,8	3,3	100
Чыппара	11,1	6	12,6	5,7	100
Толоон	7,7	7,6	8,5	3,8	93,5
Төлөй	176,2	159,5	196,5	3,7	98,1
Оройуон урдүнэн	161	—	186	3,2	98
1988 сэл					

Алтынны 26 хүмүүнээс ийг кытга тэгнээтэххэ, асгт нэдизэлээ үүт ыама алгыг тагнары түстэ. Барой ыам 10, госулар-лоба түтгарыи 8,6 цөн-нөрмөн нактаатылар, нир ыанар ынахтан үүт аһын 0,1 кг, үүт табаары-аһа 0,7 быриһанынөн агнары түстүлэр.

Карл Маркс аатынан, Дурапчин сохозтарга ынаар ынахтан күннэ туһааннааһын 4 уонна 4,4 кг эт ынар эбит буоллаҕына, Субуруускай аатынан сохозна 3,3 кг, Эрилин эристин аатынан сохозна 3,1 кг ынар. Сыл устата сохозтарга 5336 ынах эрэбүт эбит буоллаҕына, уу кэмнэ 4656-та ынар, ынах уолууту маассабай.

Р. СОФРОНОВА,
ОАПХ диспетчер,
зоотехник.

ҮЛЭГЭ КӨБҮЛҮҮЛЛЭР

«Чурапчы» совхоз ыан-
ныксыттарын социалисти-
ческой куоталашыларын
ныайылыахтарынан ытар-
дасты Килэҕки отделе-
нытын (управляющей К.
С. Макаров) сүөсүлүүтэрэ
буоллулар.

Ол курдук, уон ыйга тигнэлэртэн үүтү, шаловой ыһын сүрүдүбүн 102 бырыһыан толорон, биир фураажный ынахтан 1310-нуук үүтү ыан «Дьулуур» ферма коллективэ (старшай М. А. Коркина) инни-бастык көрдөрүүлэниэ.

Инники күөйүгэ «Һар коллективатар бэйэлэрин үлэсэ ситиһиндэрхэн атыттары күүрэннэх үлэсэ көбүлүүлэр.

Н. МАКАРОВА.

Н. МАКАРОВА

Дьонго наадалаабы
булан-талан

Чуралчы селдipotугар ханайштыбанной мабошын коллектива бастыгынан автанман автанар. Мабошын хэллгич сыйларга табаар эркингер былалын толорботого диги суох. Варвара Михайловна Харитоновна сатайаачылаах бу дыоус коллектива быйыл дадагы улэста-ханага учугай. Сыл ааспыт уон ыгыгар изиллээннэбэ бериата 777,3 тый. солкуобайдаах табаар атыылаанар былланнырын 100,6 бырыһыан толордулар.

Вервара Михайловна мэлдэн дэвэйн дэон ордуу наадыйар таваарын булан-талын атышлыг мөхүүр-дээх. Тэрилтээртэн авто-машинна нэрсэгийн Алла-рев Бэстээхтээ биэзэ, атын да сиргэ элбэхтик сүлднэр. Кини ажалтарбыт

А. МЕСТНИКОВА.

Сототугаарыта «Сажо
дох» хэлнэлтэ «Чурапчы»
дох оройуон кииниттэн
ылан отделениетыгар
уеһу икитинигэр үлэлжир
сонго наадыайрын туһу-
ан биллэрбитэ. Ону үгүс-
эр сэртин истибиттэрэ
уолкай

Редакция соруударынан
ылдын Өлөн Күөл фер-
матыгар таарыйдыбыт,
инно амыгылыы тутуулаах
ары сирэ сиппит дыңэлэр
икэлээн туралларын көр-
үбүт. Дыңэ туталчылар
лэлээк тигинки-тагыны
ылдычаллар эбит. Кыраас-
а сыта дыргыйбыт. Дыңэ-
р сылаалынан быргый-
ыттар.

—Бу иккилик квартира-
лах икки дъизни бүтэрэн.

✦ Бүгүнгү тыа сириң мөрсүөнэ ✦

Өлөң Күөл
тупсар, киэркэйэр

сэтгэний 2 нүүгээр госу-
дарственной комиссияга
туттарыахпыт, Түбүк элбэх,
Билитин кыраскалааһынын
ситэрэ сылдыахпыт. Кэлиг
да олорон барарды дьэ-
уот бэлэм буолуохтаах.
Олбуор иһинээби бары ту-
туулар: гараж, хотон, ба-
дыбаал ситэн-хотон баран
хатанан тураллар. Манник
тииптээх бизэ дьизини ту-
туохтаахпыт. Кимнээх кэпэн
олоруохтаахтарын билбэ-
пит. Сураага хайын-ый

маркайн тугуулан турар. Ону снэрини кэлэр-сылтан сагалыыр былаанмактар. Биниги да тыабыт скрингэр сагалыы технологиан тугуулубут, сэргэх кэстүүлэх, оморорго табыгастаах дыкэлэр тугуулар кэскиллээхтэрэ, ама, кими үөрүдүбэт, астыннарбат бволвоай!

Бу бэртээхэй дьэнэлэргэ
кимнээх олоруохтарай?
Биһиги ону совхоз дирек-
тора Г. В. Смирниковтан



◆ БИБЛИОТЕКА райкомун тезистэрин дүүллэһин ◆

ЛИДЕРДЭР НААДАЛАР

ЫСЛКС райкомун оро-
йоннаабы, ХХХIII комсо-
мольская конференция
гезистэрин дүүллэгийн
найтбыттар, очуоттуур
быбардын мунхахтарта
бэлгэтээһиннэри суруйбу-
тар бука бары, үтүктүспү
курдук, ыччат активна
намынах дикн эттиар.
Оттон ону хайдах туората-
быт? Бэбар, ким эмэ бол-
омтоотун ууран түһөнү
дикн бэйэм санааларбы
этихэин бэбарарбын.

Бичаг ахуйнаа намь
нага лидердэр суохтарит
тан быһаачы тутулуктаах
Дьону түмэр дьобурдаах
өй-санаа, сизэр-майгы өр
түмэн үчүгэй бэлэмнээ
дьону секретардарынан
комсомольскай ахуйста
рынан таллааха үлэ хайда
барыа суоҕай!

[illegible]

hа сүлдвэрийн түүхнээ то-
доо ахагастай элэлтээрй?
Билингв үлэтгэр тух сө-
нгөний ниллэрдэ? Бэллэтээн
эллэт «Айталы» кафелара
сүлүүсэр турбатада. Иван
Андросов да үлэлнир сти-
лийн ыччөккө ахагастын кэл-
синэр тодоо сөтэммэтий?

Комсомольский группартерн сэдэлэн совхозтердаагь комсомольской тэрилтээрэ тинь сэлэлтэдэ сэмэй бастыгтан бастыг комсомолцарты талыхха. Тухаагьаахтар бу дьон-норуот туһугар үлэлжирэ итэ-бийи буоларын, улахан э-пистинэс сүктэрилээрин өй-дүөх тустаахтар. Кииндэр биһиги, ыччаттар, интэрэкс-питин ханхын базарар та-һымга номхусуур, туруор-сар кыһаагь буолуохтаах-тар.

Билигийн сир ахсын дискуссионнай кулууптары тэрийтэлээн эрэлээр. Дискуссиалалмы үүгээй бэлэм, билкинн эрэйэр. Омон бу кулууптар үлэлэрин тийлээр тээрдиэри бабарар бүүлэхха, эрдэттэн ситиниэхэ бол-омтонну ууруохха. Сатаан сапайбакка, үлэлэллэккэ ыһан кэбинэн баран, эмнэ ыһчат ойөөбөтөө диэбэт гына. Мааны ыһчаттар, бабар, бэйэлээр ыһайыктара сүб-дун сөп. Аба саастаах, өр-дүк бэлэмнээх табырык-

тарбыт туора турбаттара
сөл.

Сыл ахсын оройуонга эл-
бэх эдэр специалисттар кэ-
лэллэр. Кинилэр күүстэрин
таба туһаныыга комсомол
рейкомога өссө да былаан-
наах үлэни ыппат дин са-
ныыбын. Бу араас куорет-
тарга урдук үөрэх заведе-
ниеларыгар үөрэммит ыч-
чаттар агардаас профессиональ-
най эрэ бэлэмнээх кэл-
бэттэр эбээт, ыччаты кытта
үлэ араас сонум формалары-
н эмиэ характарынан көр-
бүт, өссө сорохтор ону бэй-
лэригиз баһылаан-көһү-
лээн үлэлэппит дьом. М.
Терютина өспүт сыллаах-
ха эдэр специалисттары тү-
мэн конференция ыйтан
баран, ити үлэсэ эргилли-
бэтхэтин туһунан суруйар.
Итинник тэһэ түһэн биир
дьааланыан мунурданыы
дымаланы билгээрбэтин ыч-
чат салайааччылара, ама,
билбэттэр дуо?

Тийгээр, янцат оскуолатан активныхын сүтэрэн тахсара элбэх. Үөрэнээччилдэн ахара эппикээлээһин, кинилэр нинилэрэгэр үчүүтал бэйгегинэн сүүрүүтэ кэм де элбэх. Атын өртүгүн оскуолава өссө да бэйэ бөлөһөннэһитинэн, авторитетинэн ыга батлааһын үгүс. Мин үөрэнэр оёолору кытта үгүстэ көрөбүн, кэспэ-

эзбим, оюон итн көстүү баа-
рын туһунан эгиким кыр-
дыктаагдар эрэнэбим. Ого-
лор бизчэрдэгэ үчүүтал-
лар кэлэн кэтээн өлөрөлло-
рун сөбүлээбэттар, учуутал
бэйэтин дуоһунаһынан ту-
һанан оёону бырыы-хоруу
курдуу саңгарарын эмнэ
бааһы көрөөлөр да, ха-
һахтарай, жиниттэн туту-
суктара элбэх буюллааба.
Бизир билэр үөрэнэччим Н.
атын оёуолаба көспүт би-
ричинистин: «Учууталларым,
ордук физин, кырдыгы
көрбөттөр, балыйгаллар.
Бэл, эжэменкэ түөрдү ыл-
былпын сурукаалга «Э»
дизин туруорбуг. Атын оёо-
лор минигиттэн өссө мөл-
өхтүх билэллэрин үрдүккэ,
кикилэргэ кыһаналлар диян
загтаан «4»-дү бизэрэр, от-
он мин кыһаммат үһүбүн
дуо!»—дир.

Комсомол оёолор олох
торугар күүскэ орооһуон
маада. Хатылыттан М. Фе-
дорова сөлкө этэр. Осуе-
леса райкомол үлэһитэ кэ-
лэн оёолорун кытта көрсүө-
хтээх, киинлэр проблема-
ларын быһаарыыга кома-
һоһуохтээх. Кэмизер биһи-
ги киинлэр өйдөрүн-санаа-
ларын инплэтэхпитинэ, ак-
тивностарын көтөбүүгэ үлэ-
лээбэтэхпитинэ, кэлих хо-
йутохспутун уонна, эмиз бү-
түгүнү курдук, ыччат актив-
ноһа суох дээн буруйдуох-
путун сөл.

М. АНДРЕЕВА,
эдэр специалист,
Чурапчы.

Кийн аны днэнтгэр оло-
рон Союз хайа бабарар
мунутун кыта сибэстэ-
нэн сөл. Манна барыты-
гар сибээс үлэнтгэр, ол
ннгэр телефонисткалар,
үлэлэр, улахан оруоллаа.

Татьяна Степановна Ту-
рантаева оройуоннаабы си-
бээс үлэлгэр 13 снл уста-
та телефонисткаан үтүө
суобастаахык үлэлээтэ.
Татьяна Степановна үлэтин
таһынан түөрт оёотун хо-
рор-истэр, илэр. Коллектив
общественной олодор ак-
тивнайдык кыттар. Кийн
амараа ийэ, үмүтэй үлэ-
нт.

Снимок: телефонистка
Т. С. Турантаева.

П. Оконешиков фотота.



МАХТАНАБЫН

Алта уон снл устата, ол
иһиттэн суол тэрлэтгэр
түөрт уон снл, норуот ха-
һаайыстыбатын чөлгөйэ
сайдарын туһугар сыраалаах
үлэм түмүгүнэн карам мн-
тэ Саха АССР Верховной
Советын Президиумун
Ыйаагынан республика но-
руотун хаһаайыстыбатын
үтүөлээх үлэһитин аата
нэгэрлэнбэтин, үгүс үө-
лээннээхтэрим. Уонна
үүнэр-үөс-үүр көлүөнэ
дьонум, үөрүүбү үлэ-
тибикиттэр, долгуйан
туран, барыгытыгар махта-
бын тнэрдэбин.

Оройуон бөчүөттөөх
гражданина, Саха АССР
норуотун хаһаайыстыба-
тын үтүөлээх үлэһитэ

Д. П. ЛАЗАРЕВ.

Нарыйа Куо конкурса

Сотурутаарыта Амма
орто оскулатыгар аан
бастаан Нарыйа Куо
конкурса ыытылынна.
Конкурс ыытыллыах-
таах саалатын саама-
лаах сэрээлэр кнэргэл-
лнтар. Күрэхтэһин ба-
лыһаннаах кытта са-
ха тылын уонна литера-
туратын үчүүтала Мария
Андреевна Листикова
билиһиннэрэр. Кыттаах-
таах 18 кыргыттары
эбэрдэллнр.

Кыргыттар алта этап-
таах конкурсу аастылар.
Бастаан Көмүс Куомэй
аатын быһдыастылар, он-
тон араас омукар үн-
күүдэрин көрдөрдүлэр.
Имгэсчээх Куо аатын
бэһис кылаас үөрэнээч-
чтэ Надя Кожурова
ыйла. Итилэри таһынан
эрудияа, билиһи-кө-
рүүтэ күрэхтэһилэр
буоллурар. Аныгы ритм-
нээх үчкүүдэри кэрэ-
тин толорбуттара кө-
рөөччүлэр дуоһунта.
Кыргыттар билиһи мо-
даны көрдөрдүлэр.

Көрөөччүлэр сүрэхтэ-
рин сүүйбүт Тапталча-
на Куонан алтыс кылаас
үөрэнээччтэ Свёте
Сивцева буолла. Үөрүү-
көтүү, ырма-тойук...
Кыргыттар олус долгуй-
дулар. Конкурса быһы-
гар араас көрдөөх ре-
кламалар көрдөрүлүнү-
лэр. Ааналаах жюри
түмүгүнэн Нарыйа Куо-
нан VI кылаас үөрэнээч-
чтэ Марине Сивцева
буолла. Киннээх оройу-
тар комус күүмүрдүүр
жыл-кылааччыга са-
халы бастыһыны «эбэр-
дэллнр. Нарыйа Куо са-
аланы төгүрүтэ эргий-
ригэр ытыс тыаһа уба-
раабата. Конкурсу А.
Н. Егорова салайан
ыытта.

Бизнэри көрөөччүлэр
бары астынан тардасты-
лар. Маннык конкурсу-
гар өссө да ыытыл-
лыахтарын бабарыбыт.
Наташа ПОПОВА,
VI кылаас үөрэнээччтэ.

♦ Төрөөбүт норуоппут туһунан ♦ Биһиги сахаларбыт, „якут“ буолбатахпыт

[Бүтүүтэ. Иинин хаһыат
131 №-гэр көр].

Нуучча кэзэнтэрин ар-
хивнай докумуоннарыгар
бастаах сүрөһүрбүт аап-
тыт суруллуобуттан ыла
түөрт үйэлэр усталарыгар
иссах ааптыт үтүрүлэн,
аны нууччалык «якут»
ааттаныбыт. Ол эрэри
ону саарбадалаан XII үйэ
автора Ф.Стреленберг ман-
нын суруйбут: «Языческий
народ, называемый так
(якутами) русскими, сам
себя на своем наречии на-
зывал Цини Цахае, Маи-
на «Цини Цахае» фраза
«дынг саха» динэйдөнөр.
Ф. Стреленберг «якут»
ааптытын саарбадалаах
санаатын кытта Г. В. Ксе-
нофонтос кытайыра. Ф.
Стреленберг «дынг са-
ха» динэ этиниттэн ончо-
лорго өссө атын биис уус-
тар бааллара өйдөнөн
сөл. И. А. Худяков курааг-
хай саха» динэ уустук аап-
тытын «төрүт саха» динэ
өйдүүр үһү. Ол аата, биис
үүһа Ленатаабы народнос-
ка төрүөтүнэн буолбүт. В.
Сорошаскай суруйарынан,
былыр «якут» термин са-
халарга үөхсүү курдук
иһиллэ сылдыбыт. (Якуты.
1. С.-Петербург. 1896, стр.
205).

Лена регионнаабы ба-
ры биис уустара төрөөбүт
тылбытынан «сахал» ааты
ылыммыттарын да кэнэ-
сигэ-хото сахалыа ийик
«яко» аба уустара баал-
лара биллэр. Ол курдук,
1794, 1859, 1897 уонна
1929 сыллардаахха Витим,
Токо, Чаара өрүстэр үм-
настарынан, Булуу уокуру-
гар Аллараа Лена эхэ,
джэкут, дыно динэ эбэн-
ки аба уустара Жонутскай
нэһилэн бааллара биллэр.
(Г. М. Васильев. Эвенки.
Л., 1969, стр. 168; А. П.
Окладников. Ленские дре-
вности. Л. Якутск, 1945, стр.
76).

XIX үйэтээри буряттар
учуһаадыра Д. Банзаров
саныһынан, «яко» саха-
лар былыргы монголлуу
ааттара буолуон сөл үһү.
Профессор Е. И. Убрятова
лингвистическай чинчийи-
лэра көрдөрлөрүнэн, й
дорвоонтон садаланар тас-
тан кинри терминнар са-

хатыйалларыгар с дорвоо-
нунан солбуллубуттар. Бу
да түбэлтээ «яко» тер-
мин тастан кинри тыл
буолара этиллэр курдук.
Мөккүөрдээх асахал,
«яко» терминнэр тус-тулу-
нан этническай бөлөхтөр
ааттара буолааларын ки-
лэр собурууку регионнар-
даабы историческай гео-
графияларга кэспир кур-
дуктар. XVII үйэ автордо-
ра Н. Витсен, Э. Идес, Ф.
Стреленберг сахалары бы-
дан арбааттан, Тобольскай
уобалас истинтэриттэн, тө-
рүттээхтэринэн аадаллара.
И. Георги, К. Щукин, Д.
Кочнев саныһаларынан,
сахалар дейдуларынан Үө-
һээ Енисей эбэтэр билиһи-
ни Тува буолара. Г. Мил-
лер, Э. Фишер, В. Соро-
шаскай, В. Бартольд ги-
потезаларынан, саха аап-
тыт Собуруу Сибирдээһи
сөгэй этнонимын кытта фо-
нетическай дьүөрэллнрэр.
Оттон Г. Вамбери Н. Ари-
стоа сахалары Орто Азия-
таабы индонанскай хаан-
наах сакилартан төрүтүү-
лэрэ. Бу үөһээ ахтыллыбыт
автордор тобо эрэ «сахал»
этнонимы «яконын» кытта
дьүөрэллннэрэллэрэ бил-
либэт. Көрөрбүт курдук,
үтүс автордар саныһала-
рынан, «сахал» ааптыт ар-
бааны регионнартан тө-
рүттээх сабадаланар.

«Яко» этноним Д. Бан-
заров сабадалаахы кур-
дук, монголлар эгэрдэллн-
тэн, ордук Маньчжурия-
тан сабадаланарга дылы. Бу
регионга XVI—XVII үйэ-
лэргэ Забайкальега бэйэ-
лэрин Яко, эхэ, яко
динэ ааттанар аттаах эбэн-
килэр элбэхтэрэ үһү.
(Эвенки. Л., 1969, стр. 268
—267). Ити Забайкаль-
еабы аттаах эбэнкилэр
атыннык «хамниган» ааты-
нан сүрөһүрлэллэр. Оттон
ити хамниганнар хаһаан-
ныта эрэ Үөһээ Ленатаабы
буряттар өбүгэлэрин кыт-
та биир этногенетическай
ситимнээхтэрэ үһү. (И. А.
Манжагеев. Бурятские са-
манистические и дошаман-
истические термины. М.,
1978, стр. 68—89). Арааһа,
кииллэртэн ордон хаалбыт-
тара эбиттэрэ буолуо.
XII үйэсэ Үөһээ Лена тай-

аһаарыгар хас даһаны ат-
таах эбэнкилэр аба уус-
тара баалларын нуучча ка-
зактара архивнай доку-
муоннарыгар бэлиэтээбит-
тэр. (А. П. Окладников.
Очерки из истории запад-
ных бурят-монголов (XVII
—XVIII вв.). Л., 1937, стр.
256). XIX үйэсэ буряттарга
эхэнүтскай аба уустара
бааллара. Б. О. Долгих ги-
потезатынан, буряттар эхи-
рит этническай бөлөхтөрүн
аата «яко» терминтэн
удьурдаах курдук.

Арааһа, ити былыргы
Үөһээ Ленатаабы «яколар»
Лена регионугар иккис
бөлөһүнэн көһөн кэлэн
үлүү хоһолорго олохсуй-
буттар. Хоһолор Г. В. Ксе-
нофонтос, А. П. Окладни-
ков хакаластары кэнники
көһөн кэлин биистэринэн
билиһиллэрэ. Ол да иһин
буолуо, Б. О. Долгих би-
гэртэтиринэн, эхириттэр
Хэнгэлдыр аба уустара
Хакалас терминтэ дьүө-
рэлээх эбит. Уолсайыһын,
буряттар эхиритэрин кыт-
та хаһаастар уруулаһар
бэлиэтэрэ снн элбэхтэр.

Окон «Яко» этноним
монголлартан эгэрдээхэ
уонна илиһиги регионнар-
тан төрүттээх итэтин-
лээхтик кэстөргө дылы.
Бука сэрэйдэххэ, саха биис
уустара эрдэлээн кэлбит-
тэрэ уонна элбэх ахсаан-
наахтара эбитэ буолуо. Ол
иһин кэнники кэлин уонна
армыйда асыах ахсаан-
наах «яколар» сахалар
истэринэн кииристэхтэрэ.
Ол да үрдүнэн, эрдэтээһи
докумуонарга киирбигинэн
уонна доонорон өйдөбүллэ-
ригэр урутаан олохсуйбу-
тунан, сахаларга историче-
скай албас быһыһынан
нууччалык «якут» аат итэ-
рилибэтэ өтө кэстөргө
дылы. Дьыһигинэн, биһиги
народност, кэнники на-
ция да быһыһынан төрөө-
бүт тылбытынан даһаны,
нууччалык даһаны «сахал»
динэ ааттаныахтаах этибит.
Бу история албаһа көн-
нөрүллөөхтээһин эбэтэр
уруххутунан хаалларыл-
лыахтаабын дуу норуот, об-
щественность кизгиник кэп-
сэтэн сөптөөх быһаарыһа
изиллэхтээхтэр.

В. ЕРМОЛАЕВ.

ЭБЭРДЭЛИНБИТ!

Тапталлаах ийэбитин, эбэбитин ПЕТРОВА Та-
тьяна Васильевнаны уонна арабытын, эбэбитин
ИВАНОВ Чолбон Ильини 60 саастарын туолбут-
тарынан, ыал буолан, кэскил тэрнэнэн олоһу-
тара 41 сыла туолбутунан итинтик-истинник
эбэрдэллнбит. Баһарабыт ыстаал нурдук доруо-
буйаны, үһүн үйэни.

Оболоро, снэһнэрэ, күтүөттэрэ, ийиниттэрэ.

х х х

Күн-күбэй ийэбитин, эбэбитин эргэн ветера-
на САВВИНА Агафия Егоровнаны 60 сааһын
туолбутунан ис сүрэхтиттэн итинтик-истинник
эбэрдэллнбит. Баһарабыт үһүн дьоллоох олоһу,
туйгун доруобуйаны, куруук үөрүү-көтүү аргыс-
таһын.

Оболоро, снэһнэрэ, ийиниттэрэ, күтүөттэрэ,
балыстары.

х х х

Убаастабыллаах күтүөппүгүн, таһаарыс-
тын ФИЛИППОВ Михаил Петровичи 55, эдний
битин ФИЛИПОВА Анастасия Петровнаны 60
саастарын туолбуттарынан уонна ыал буолбут-
тара 25 сылын туолбутунан итинтик-истинник
эбэрдэллнбит. Кинилэргэ туйгун доруобуйаны,
үһүн дьоллоох үйэни, үгүс үөрүүнү баһарабыт.

Монастырестар, Корякинар, Кузьминнар,
Ивановтар.

х х х

СССР Чурапчытаабы райкомун аппарата рай-
ком учуока секторын сэбиэдиссэй БАРАШКО-
ВА Любовь Дмитриевнаны уонна техникскай
үлэһит ПОПОВА Анастасия Егоровнаны 50 саас-
тарын туолбуттарынан истинник эбэрдэллнр
итиннэ туйгун доруобуйаны, үһүн дьоллоох
олоһу, мэлдьи үлэ үөһүгэр сылдыалларыгар
баһараар.

х х х

Күндү дьүөгэбитин, өсө саастыт үмүчүлүбүт
аргыһын БАРАШКОВА Любовь Дмитриевна 50
сааһын туолбутунан итинтик-истинник эбэрдэ-
ллибит. Киннээх туйгун доруобуйаны, дьолу-сор-
гуну, үһүн үйэни, үөрүүнү-көтүүнү баһарабыт.
Өрүү бар-дьонтуон үөрдэ сырыт.

Макараттар, Монастырестар, Сивцевтар,
Ноевтар.

х х х

Күндү ийэбитин БАРАШКОВА Любовь Дмит-
риевнаны 50 сааһа туолбутунан итинтик-истин-
ник эбэрдэллнбит. Сизиниклээх үлэни, чэгиэн-
чэбди доруобуйаны баһарабыт.

Кэргэнэ Иван, оболоро Рома, Алияна, Лира.

х х х

Күндү аҕабытын, эбэбитин РЕШЕТИКОВ Па-
вел Харлампьевичи 50 снл үтүө суобастаахтык
үлэлээбит юбилейинэн эбэрдэллнбит. Туйгун
доруобуйаны, үһүн дьоллоох олоһу баһарабыт.

Федоровтар, Решетниковтар.

х х х

Күндү биир идэлээхлэтин ТРОФИМОВА Радса
Гаврильевна олоһу-дьаһабы хааччыыы эйгэ-
тигэр үлэлээбитэ 25 сыла туолбутунан ис сүрэх-
тэн эбэрдэллнбит. Баһарабыт кытаанах доруо-
буйаны, дьолу-соргуну.

Олох-дьаһах өгөтүкүн хааччынар комбинат
коллектива.

БИЛЛЭРИН

Кийи баһыһа бастайаан-
най үлээс баһыһа кылаа-
бынай праһын экономика-
скай хааска солбуйааччыга
(үрдүк үөрэхтээх буолара
наада, окола—200 солк.),
техникаттан куттал суох
буолуутун инженеригэр
(окола—200 солк.), кла-
дощику, прачкаларга,
санитарналарга наадылар.
Үлээс киирихтэрин ба-
лаахтар үлэ кэмгэр изэлн
кэпсэтин. Телефоһмут №-
рз 21-167.

Оройуоннаабы ийик ба-
лыһа администрацията.

Хаһыат аныгыскы нуо-
мэрэ бу дьыл сэтгэһи 11
нүмүгэр, субуотага тах-
сыба.

Олох-дьаһах өгөтү-
күн хааччынар комби-
нат администрацията
комбинат дириһик
итыктыр ветераныгар
Ноговицына Евдокия
Петровнага кийи истин-
ник саныыр быраага
Якутскай нуорат олох-
тооһа

ИГНАТЬЕВ
Николай Григорьевич
өлбүтүнэн дириг кутур-
банын тнэрдэр.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 673700, с. Чурапча, ул. Карла
Маркса, 26 аа. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332,
отделы—21-265, общий—21-505.

№ № ЗАКАЗОВ 132—133.

«САНА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») —орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов.
Газета издаётся на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.
Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж—1157 экз.

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ВАСРР, с. Чурапча, улица Карла Маркса, 26 аа.